

előre a társaság kiadványa az egyedüli eszköz, a melylyel célja felé úgy produktíve mint propagatív törekednie lehet.

E tárgy kiváló fontosságára való tekintetből az albizottság fölkererte egyik tagját, dr. Goldziher Ignác urat, vállalná magára azt a fáradságot s állítaná össze tételesen azokat az irányelveket és pontozatokat, a melyek a társaság folyóiratára nézve zsinórmértékül felállítandók volnának s annak idejében a megalkotandó ügyrendnek egyik lényeges részét képeznék.

Dr. Goldziher Ignác ennek eleget tett, dolgozatát február 27-én előadta, ezt az albizottság, úgy a plénum is magáévá tette, és e főjelentésbe fölveendőnek határozta, a mint következik:

A Magyar Néprajzi Társaság „Ethnographia“ cz. közlönyének programjáról.

A magyar néprajzi társaságnak az alapszabályok 2. §-a szerint kitűzött céljából és feladatából következik azon irány is, melyben a társaság szakközlönye e cél és feladat megvalósulásához irodalmi uton hozzájárul. S annál fontosabb, hogy ép a társaság folyóirata nagy feladata színvonalától el ne maradjon, minthogy egyelőre a társaságnak e kiadványa az *egyedüli* eszköz, melylyel mind produktív, mind pedig ismeretterjesztő irányban a néprajz révén közönségünk általános műveltsége gazdagításának tényezője lehet.

E folyóirat hivatása első sorban, hogy hazai tudósaink általános és hazai néprajzra vonatkozó kutatásainak anyagait és eredményeit minden művelt emberre nézve élvezhető, vonzó alakban magában foglalja. De hivatása főképen még az is, hogy tekintettel azon méltán fontosnak elismert helyre, melyet mai nap az emberiség ethnikai fejlődése egész nagy körét felölelő ethnographiai kutatások az általános műveltségben elfoglalnak; tekintettel azon vonatkozásokra és kapcsolatokra, melyek e kérdések és az ismeretek *egyéb körei* között fönállanak:

hogy tekintettel mindezen körülményekre a művelt közönség folytonos és rendszeres tájékozást nyerjen a folyóirat révén az ethnographia terén végbemenő kutatásokról, vitás kérdésekről, eredményekről, egy szóval az ethnographia haladásairól, problémáiról és azok hatásáról az emberiség ismeretére.

A folyóirat ez utóbbi feladatára annál nagyobb súlyt kell helyeznünk, minthogy a hazánkban eszközölt kutatások és tanulmányok eddigelé még nem oly bővekek és sokoldalúak, hogy az ethnographia állá-

sának összefoglaló szemlélete csupán csak hozzájuk fűződhetnék, hogy e tudomány modern állását csupán ez uton demonstrálni lehetne.

Ezek előrebocsátása után a folyóirat programja a következőkben vázolható:

1. *Eredeti tanulmányok.*

a) A hazai vagy külföldi népekre s fajokra vonatkozó kutatások, a hazai ethnographia speciálisabb művelése.

b) Feldolgozó cikkek. Egyes ethnographiai kérdéseknek az illető irodalomra támaszkodó összefoglaló előadása. Népszokások, népmondák sat. összehasonlító tárgyalása. E tekintetben mintául szolgálhatnak azon mesteri értekezések, melyeket *G. A. Wilken* a „Taal-Land en Volkenkunde van Nederlandisch Indie“ czimű gyűjteményben az ember- és népismeret legkülönbözőbb kérdéseiről 1883-tól 1891-ig tett közzé, vagy *Andrée Richard* „Ethnographische Parallelen und Vergleiche“ czim alatt közzétett tanulmányai.

c) A hazai irodalomból és közvetlen tapasztalatból meritett följegyzések a néprajz körébe tartozó anyagokról, csoportonként, rendszeres rovatokban.

2. *Tájékoztató és ismertető tanulmányok.*

a) Rendszeres áttekintő cikkek (Revue) a külföldi ethnographiai folyóiratok nevezetesebb tartalmára. Ez alatt nem a tartalom száraz regisztrálását, hanem a tudományos mozgalom kiemelkedő mozzanatainak, az együvé tartozó eredményeknek összefüggő feldolgozását, a vitás kérdések feltüntetését és általános vonatkozásainak kidomborítását értem. — E feladat a folyóirat füzeteire rendszeresen felosztandó és megoldása arra van hivatva, hogy művelt közönségünkben az ethnographia iránti érdeket felkeltse s az e tudomány körébe tartozó kutatások általános fontosságának tudatát fejlessze és ébren tartsa; de még a szaktudósokat is folytonosan tájékoztassa azon mozgalmakra nézve, melyek világszerte az ethnographia terén lefolytak, számukra repertoriumot nyújtson a speciális körüket érintő jelenségekről és irodalmi forrásokról.

b) Terjedelmes, a száraz előadást kizáró (essay-szerű) ismertetések az ethnographia terén megjelenő nagyobb munkákról. Ide tartoznak az utazási munkáknak a népszokásokra vonatkozó részletei is.

c) Fölötte kívánatos, hogy minden évnek bevezető cikkét egy általános szempontból összefoglaló előadás képezze a lefolyt év ethnographiai munkáiról a hazában és külföldön.

3 *Az ethnographiai muzeum nevezetesebb tárgyainak vagy tárgycsoportjainak ismertetése.*

4. *Ezekhez sorakozhatnak még apróbb adatok és érdekes részletek az irodalomból és népleteből.*

Az előrebocsátottakból önként következik, hogy a társaság azon tisztviselőjének, ki a folyóirat szerkesztésével fog megbízni, szigorú kötelességévé tétessék, hogy a társaság ismeretterjesztő hivatását a 2. pont alatt felhozott cikkekkel minél tökéletesebben megvalósítsa. Az eredeti dolgozatok értéke és minősége nem függ a szerkesztő akaratától, hanem a hazai dolgozótársak buzgalmától és megeshetik, hogy teljesen beváló, abszolút becsesel bíró eredeti dolgozatok hiányában, ha ezentúl csakis ilyeneknek akarunk alapos megrostálás után helyt adni a folyóiratban, némely számnak fősulya a 2-ik részre fog esni. Ez fog a számoknak érdeket, ha szerencsés kezekbe kerül, fontosságot is kivívni.

A folyóirat ismeretterjesztő részének érdekessége, bősége, tartalmassága egyedül a szerkesztő tapintatán, jártasságán és kötelességtudásán mulik: felelőssége tehát e részre nézve sokkal nagyobb mértékben forog fenn, mint az 1-ső részre nézve, melynek tartalmát a *biráló bizottságul* alakuló elnökség, és titkári kar fogják a szerkesztőség előterjesztései alapján számról-számra meghatározni.

Ezek azon szempontok, melyek annak idején a szerkesztőnek kiadandó utasítások alapját képezzék.

Budapesten, 1892. február 28-án.

Goldziher Ignác.

Az albizottság mindezeket a kilenczes bizottság plenumában előadta, ez hozzájárult s ajánlja azokat a tisztelt választmánynak is.

De foglalkozott úgy az albizottság, mint a kilenczes bizottság — a mostani tisztikar belevonása mellett — a társaság folyóiratának költségvetésével is s arra a megállapodásra jutott, hogy egy, a magyar kultúra mai viszonyainak megfelelő folyóirat évi budgetje körülbelül 3000 forintot tenne ki, mely összegnek fedezetéről gondoskodni kellene, egyfelől a tagsági díjak, másfelől a kormány, a Tud. Akadémia és a Nemzeti Múzeum hozzájárulása révén.

A szerzett tájékozások alapján biztosra vehető, hogy 500 rendszeren fizető tag mellett a folyóirat programmszerű felszerelése és kiadása megkezdhető.

Mindezeknek alapján a kilenczes bizottság ajánlja:

1. Az alapszabály kifejtett megváltoztatását;